

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Karel Havlíček

Osmdesát pět let akademika Bohumila Bydžovského

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 10 (1965), No. 2, 103--104

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/138999>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1965

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

2. V letošním roce se doporučuje:

a) Pokud jde o obsah, zaměřit pozornost hlavně na tyto problémy: na zobecnění pojmu operace, na elementy matematické logiky, na rozsah partie o číselných soustavách a na množinové diagramy (nebezpečí nesprávného chápání).

b) Pokud jde o vyučovací metody, propracovat formu skupinového vyučování, vyjasnit funkci jednotlivých částí pokusného textu a věnovat se podrobnému zpracování metodických statí pro učitele.

c) Umožnit pokud možno častou osobní výměnu zkušeností učitelů experimentálních škol, kteří se zúčastní výzkumu.

B. K modernizačnímu pokusu v 1. třídě ZDŠ.

Doporučuje se:

1. Zajistit koordinaci vyučování matematice s vyučováním mateřskému jazyku a věcným vyučováním.

2. Vypracovat systém domácích úloh vyhovujících novému pojetí, a to zejména pro počáteční období.

3. Přihlédnout v další práci k připomínkám z diskuse, které se týkaly pojetí pokusných statí a uspořádání učiva.

4. Uvážit znalosti žáků v matematice, které získali v předškolním věku.

5. Umožnit zejména učitelům 1. ročníku, kteří vedou pokusné vyučování, co možná častou osobní výměnu zkušeností.

C. K metodám kontroly výzkumu.

1. Podněty k metodám kontroly výzkumu, které se vyskytly v referátu s P. ŘÍČANA i v diskusi, budou uváženy a podle možnosti ještě letos využity.

2. Doporučuje se, aby Pedagogický ústav J. A. Komenského ČSAV a JČMF vypracovaly seznam hlavních úkolů na rok 1965 a projednaly jejich kádrové a materiální zajištění se zúčastněnými pracovišti. Doporučuje se eliminovat na společné poradě ty úkoly, které nejsou v nynějším stadiu aktuální.

3. Psychologický výzkum žáků bude pokračovat dosavadním směrem.

D. Ke spolupráci matematiků a fyziků.

Pracovní porada konstatuje, že dosavadní spolupráce matematiků a fyziků na modernizačním pokusu je neuspokojivá a že řešení nejdůležitějších otázek sepětí školské matematiky a fyziky nepokročilo vpřed. Porada upozorňuje na důležitost tohoto problému, nezbytnost a neodkladnost jeho řešení a žádá PÚV JČMF, aby je organizačně zajistilo.

František Hradecký

OSMDESÁT PĚT LET AKADEMIKA BOHUMILA BYDŽOVSKÉHO

Je snadné a radostné psát o dalším životním jubileu akademika BOHUMILA BYDŽOVSKÉHO. Radostné proto, že jubilant stále aktivně s námi spolupracuje, snadné proto, že nemůžeme být na rozpacích, o čem psát; látky je dost a je vždycky zase nová. Nehodláme ovšem v dnešním čísle uvádět všechny výsledky nesmírně plodného života akademika B. Bydžovského, narozeného 14. března 1880 v Duchcově. Byly již několikrát zhodnoceny v našem matematickém tisku a jsou tedy našim čtenářům k dispozici. Mám na mysli hlavně tyto články:

K. Koutský: Sedmdesátiny prof. Dr. Bohumila Bydžovského. Časopis pro pěstování matematiky a fyziky 75 (1950), D 349.

K. Havlíček: Akademik Bohumil Bydžovský pětasedmdesátníkem. Časopis pro pěstování matematiky 80 (1955), 247.

J. Bílek: Akademik Bohumil Bydžovský osmdesátníkem. Časopis pro pěstování matematiky 85 (1960), 226.

J. Metelka: K 80. narozeninám akademika Bohumila Bydžovského. Pokroky matematiky, fyziky a astronomie 5 (1960), 603.

V těchto článcích nalezne čtenář životopis i pracovní náplň jubilantovu, jeho činnost bojovnou i organizačskou, bohatou činnost vědeckou i lidský profil jeho osobnosti. Připomene si, že akademik Bydžovský působil na universitě Karlově už od roku 1910, že byl dvakrát rektorem této staroslavné university (v letech 1946—47 a pak 1948), že byl děkanem přírodovědecké fakulty (v roce 1930—31), že byl významným členem našich předních vědeckých společností, z toho dlouhá léta předsedou JČMF, předsedou Královské české společnosti nauk i předsedou Čs. národní rady badatelské, že byl členem několika zahraničních matematických společností, jež rovněž oceňovaly náležitě jeho práci (naposledy v roce 1948 čestným doktorátem varšavské university), že v roce 1947 byl za významný boj proti německým okupantům zvolen čestným občanem města Veselí nad Lužnicí, když před tím v letech 1942—43 byl i se svou chotí vězněn gestapem v koncentračním táboře ve Svatobořicích u Kyjova na Moravě, že po druhé světové válce s mladistvým přímo elánem pokračoval ve své vědecké i učitelské práci, že se nesmírně zasloužil o naši jednotnou školu, že byl při ustavení nové Čs. akademie věd v roce 1952 jmenován mezi prvními novými akademiky a že byl v roce 1955 vyznamenán řádem Republiky. Tímto velmi stručným výčtem dat nevyčerpáváme ovšem ani zdaleka všechnu významnou činnost akademika Bydžovského, jak se o tom může každý sám přesvědčit v uvedených článcích.

Důležité však je, že všechna ta neúnavná činnost akademika Bydžovského nekončila ani tehdy, když jsme oslavovali jeho osmdesáté narozeniny. Je to zjev ojedinělý, ale je tomu tak, že ještě nedávno akademik Bydžovský publikoval další práci týkající se rozložení inflexních bodů na některých rovinných křivkách čtvrtého stupně (viz dodatek na konci tohoto článku) a že tato práce i dnes poskytuje jeho žákům příležitost, aby jí navrženou tematiku dále rozvíjeli (příslušná publikace J. Metelky je tč. v tisku v Časopise pro pěstování matematiky). Naši veřejnost bude jistě zajímat, že se dodnes akademik Bydžovský zajímá o své žáky, což prokázal za posledních pět let i vypracováním několika odborných vědeckých posudků jejich prací, naposledy v listopadu 1964.

Dále je nutno připomenout další vyznamenání akademika Bydžovského, jež se důstojně pojí k jeho dřívějším poctám. Když jsme před třemi lety oslavovali 100. výročí založení JČMF, byla akademiku Bydžovskému při té příležitosti předána v aule Karolina medaile Jana Amose Komenského. S velkou pozorností byl tehdy všemi přítomnými vyslechnut jeho projev, který nám trvale připomíná fotografie uveřejněná v záhlaví 5. čísla Pokroků matematiky, fyziky a astronomie, roč. 7 (1962).

Jistě významným mezníkem v uplynulých pěti letech života jubilantova byla diamantová svatba, kterou se svou chotí oslavil v létě 1964. Zpráva o tom proběhla i v denním tisku. Přejeme oběma manželům i při dnešním jubileu dobré zdraví do budoucna, dobrou pohodu v dalším osobním životě a především radost z celé rodiny, z vnoučat i pravnoučat. Je to přání upřímné, nikoli jen oficiální. Vždyť akademik Bydžovský se sám mnohokrát přesvědčil, že jeho žáci na něj vzpomínají s láskou, a dobře ví, že je těch žáků za ta léta hodně.

Dodatek

k seznamu vědeckých publikací akademika B. BYDŽOVSKÉHO (seznamy předcházejících publikací jsou uveřejněny u článků v textu výše uvedených).

Inflexní body některých rovinných kvartik. Časopis pro pěstování matematiky 88 (1963), 244.

Karel Havlíček